

TANOSZ közlemény a NAT 2020-hoz készített állami fejlesztésű tankönyvekről

Közleményünk apropóját az adja, hogy Rétvári Bence államtitkár parlamenti felszólalásában (ízlés szerint választható) magasztalta fel/védte meg a NAT 2020-hoz készített – a TTE által górcső alá vett – új állami fejlesztésű történelem tankönyveket. Az államtitkár fejtegetése több ponton nemcsak a történelem tankönyvekre szorítkozott, hanem a tankönyvellátás egészére is. A TANOSZ nem kíván a történelemtanítás módszertanát érintő kérdésekben állást foglalni, ám a NAT 2020-hoz készült 5. és 9. osztályos tankönyvek néhány – Rétvári Bence által hiányolt – „tényszerű adatára” hivatkozni fogunk.

1. A TTE történelem tankönyvekre vonatkozó megállapításainak döntő többségét – tárgyilagos szemmel – nemigen lehet egyoldalúan *szemlélet- és ízlésbeli támadásnak* minősíteni. Attól, hogy a kritika megfogalmazója maga is történelem tankönyv szerzője (és nem politikus), nem zárja ki, inkább feltételezi, hogy megállapításai szakmai természetűek lehetnek.

2. Rétvári Bence – áruklódoan – *az állami tankönyvkiadás közvetlen kárvallottjainak* nevezi azokat a szerzőket, akiknek tankönyvei az ingyenes tankönyvellátást lehetővé tevő szabályozás miatt kerültek le a tankönyvlistáról. (Kiemelés a TANOSZ-tól.)

• Rétvári Bence ezzel maga is elismeri, hogy a korábbi tankönyvek szerzői kárvallottjai a jelenlegi tankönyves szisztémának. A TANOSZ ehhez csupán annyit tesz hozzá: az állami tankönyveket egyoldalúan preferáló tankönyvkiadás valódi kárvallottjai azok a pedagógusok és tanulók, akik 2020-ban már nem taníthatnak (tanulhatnak) a korábban bevált nem állami közismereti tankönyvekből.

• Az ingyenes tankönyvellátás megtévesztő megfogalmazás (helyette a térítésmentesség lenne korrekt), mert egyrészt közpénzből megvalósuló terheit valamennyi magyar adózó viseli, másrészt a térítésmentesség valamennyi tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvre vonatkozik, nemcsak az államiakra.

3. *Rétvári Bence szerint mindegyik új tankönyvvel tökéletesen megvalósítható a kompetenciafejlesztés és a tanulói tevékenykedtetésen alapuló aktív, felfedezéssel tanulás.*

Ehhez a hurráoptimista tankönyvódához az alábbi megjegyzést fűzzük

• Önmagában a legkorszerűbbnek tartott tankönyv (mint műfaj) sem tudja garantálni a kompetencia alapú fejlesztést. A kompetencia alapú tanulásnak a tankönyvnél lényegesen fontosabb pedagógiai feltétele a tankönyvhöz szervesen kapcsolódó munkafüzetek kompetenciafejlesztést szolgáló feladatrendszere.

• Egyértelmű tény, hogy mind az 5. évfolyamhoz, mind a 9. évfolyamhoz nem készültek el (nem kerültek a tankönyvjegyzékre) a történelem munkafüzetek. Hasonlóképpen hiányoznak az 5. évfolyamhoz az irodalom és nyelv munkafüzetek, valamint a 9. évfolyamhoz a földrajz munkafüzetek is.

• Egy-egy tankönyv (a hozzá tartozó munkafüzetek feladatrendszere nélkül) önmagában nem tekinthető korszerű pedagógiai eszköztárnak, ezért a NAT 2020 mindenáron való bevezetésének erőltetése felesleges pedagógiai kockázatnak, más szóval pedagógiai felelőtlenségnek nevezhető.

4. *Rétvári Bence országgyűlési képviselő, államtitkár fb. bejegyzésében olvasható:*

A kritikák megalapozatlanságát jól jelzik, hogy ezen könyvekből még egyetlen tanár egyetlen órát sem tartott, tehát, mint „A tanú” c. film híres jelenetében az „ítélet” már előbb készen volt, mint maga a „per”.

TANOSZ megjegyzés: Az államtitkár láthatóan nincs tisztában a köznevelési törvény és a vonatkozó rendelet tankönyvvé nyilvánítást is szabályozó pontjaival, mert tudhatná, a tankönyvek az engedélyezésüket megelőzően felkért szakértők lektorálják, melynek éppen az a célja, hogy ne a tankönyvek iskolába kerülése után bukjanak ki tantárgy-pedagógiai vagy más szakmai bakik.

Budapest, 2020. június 30.

Tankönyvesek Országos Szakmai Egyesülete (TANOSZ) nevében

Kereszty Péter, elnök

Romankovics András, alelnök